Maastricht University

Het is niet de titel die je professor maakt, maar de invulling van je professie

Citation for published version (APA):

Hummels, H. (2017). Het is niet de titel die je professor maakt, maar de invulling van je professie. *Het Financieele dagblad*.

Document status and date:
Published: 01/06/2017

Please check the document version of this publication:

• A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
• The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
• The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

Link to publication

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the “Taverne” license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 23 Apr. 2024

Het is niet de titel die je professor maakt, maar de invulling van je professie

Harry Hummels

'U can't talk to Ur professor like this.' Straattaal en taalfouten behoren tot het dagelijks bestaan van een hoogleraar. In het kader van het stimuleren van de schrijfvaardigheid en het reflecterend vermogen laten we onze studenten steeds vaker papers schrijven. Het resultaat is regelmatig erbarmelijk. Een goede zinsopbouw ontbreekt, de betogen staan vol met taalfouten, om nog maar te zwijgen over de gedachtekronkels waar de docent geacht wordt in mee te gaan. Logica en retorica behoren niet meer tot de standaarduitrusting van de gemiddelde student. Echt leuk wordt het als je daarover in gesprek gaat met studenten. Het begint er al mee dat studenten docenten met groot gemak met de voornaam aanspreken. Ook de 'je's' en 'jij's' zijn niet van de lucht.

Verwijzend naar het kleinschalige probleemgestuurd onderwijs omschreef een Duitse studente recentelijk in de Frankfurter Allgemeine Zeitung de omgangsvormen op de Universiteit Maastricht. In de Duitse krant schrijft zij: 'Man duzt sich mit den Professoren und trinkt auch mal einen Kaffee mit ihnen' ('Men tutoyeert de hoogleraren en drinkt soms ook een kopje koffie met hen'). Tegen de achtergrond van hun opvoeding en de Duitse omgangsvormen is dit voor veel studenten in het begin flink wennen.

De vraag komt dan op of het tijd wordt om Amy Groskamp-ten Haves uit 1938 stammende standaardwerk over etiquette *Hoe hoort het eigenlijk?* weer van stal te halen. Groskamp-ten Have zou het bovenstaande met afschuw hebben aangezien. Zo schrijft zij: 'Ouden van dagen met verfijnde innerlijke beschaving en onberispelijke manieren zijn een lichtend voorbeeld voor de jeugd'.

De afstand tussen oud en jong dient dan ook gepast te zijn en te blijven. Overigens treft de studenten in de ogen van Groskamp-ten Have geen schuld. Het zijn de hoogleraren die bijscholing behoeven: 'De jeugd behoort eerbied te koesteren voor den ouderdom, maar de ouderdom moet zich deze eerbied waardig maken'.

Een vergelijkbare kritiek stond recentelijk in de zondagse editie van de New York Times. In een uitvoerig artikel opent assistent-professor Molly Worthen van de University of North Carolina de aanval op de algemene normvervaging die optreedt als hoogleraren zich laten aanspreken met hun voornaam. De vervaging gaat verder dan eenvoudige inflatie van de titel.

Op juiste manier aangesproken zijn studenten wel vrij in hun uitingen, maar niet vrijpostig

Het impliciete egalitarisme dat verscholen ligt in het elkaar aanspreken bij de voornaam, en het als gevolg daarvan afkalven van het respect voor de geleverde prestaties waardoor de titel is verkregen, leidt tot erosie van het hele onderwijssysteem. Docenten worden gezien als louter dienstverleners en het volgen van colleges wordt in toenemende mate gezien als een transactie. Deze ontwikkeling heeft ertoe geleid dat inmiddels 33% van de universitaire docenten in de Verenigde Staten etiquetteregels hanteert en studenten voorschrijft hen aan te spreken met hun titel.

Hoewel ik professor Worthen volg in haar redenering, overtuigt ze niet. Het is onze taak als docenten onze studenten te begeleiden op het kronkelende pad van de wetenschap en de wording als mens. De ervaring die ik de afgelopen 25 jaar heb opgedaan, stemt mij zowel mild als hoopvol.

Op de juiste manier aangesproken, zijn studenten wel vrij in hun uitingen maar zeker niet vrijpostig. Ze spreken je wel met je voornaam aan, maar tegelijkertijd met 'u'. Daarnaast blijkt uit heel hun handelen een respect voor de 'titel', zonder dat de persoon daarmee wordt aangesproken. De erkenning zit in de interactie, niet in de titel.

Het is niet de titel die je professor maakt, maar de invulling van je professie. Respect dwing je niet af door wat je in het verleden hebt gedaan en waarvoor de titel is verkregen, maar door wie je bent en wat je met het geleerde doet in het hier en nu.

Ook als student en docent elkaar met de voornaam aanspreken, kennen en ervaren studenten — uitzonderingen daargelaten — wel degelijk de onderlinge afstand tussen zichzelf en de docent. Van een eroderend onderwijs is geen sprake. Al sluit ik niet uit dat het vooral de grijze haren van deze hoogleraar zijn die de studenten mild stemmen. Maar het verandert mijn conclusie niet: 'U can talk to Ur professor like that'.

Harry Hummels is hoogleraar ethiek, organisaties en samenleving in Maastricht en hoogleraar social entrepreneurship in Utrecht.